

رامین جهان پور- ساختمان یک‌طبقه سیمان‌زده سفید، با دوره چینی مشبکی که تقلید کم‌رنگ طرح یادگیرهای قدیمی است، از زلزله دو‌ماه پیش جابه‌جا ترک برداشته و ترسی خفیف در سالن انتظار باقی است. مثل هربار زود رسیده‌ای و مثل همیشه تنها سفر می‌کنی. فکر می‌کنی سیصدسال بعد چه چیزی از این ساختمان سفید بتنی می‌ماند که در شبی، کسی پا به ویرانه‌اش بگذارد و با دیدن گوشه و کنار به هم ریخته‌اش، سفرهایی را مجسم کند که مثل امشب تو یا شبیه تو...» این مونولوگ راوی یکی از داستان‌های کتاب «قلعه پرتغالی» نوشته زنده یاد عباس عبدی نویسنده معاصر است که چندین بار تا به حال تجدید چاپ شده و با استقبال خوبی از طرف مخاطبانش مواجه شده است. این مجموعه داستان از ۱۰ داستان کوتاه تقریباً به هم پیوسته به نام های ماهی، دم، دست توی عکس، لارک، قباد، هروقت، قلعه پرتغالی، خانه، موشک و مد تشکیل شده که جغرافیای همه داستان‌ها در یکی از بنادر جنوبی کشور می‌گذرد. همین‌ عنوانی که زنده‌یاد عباس عبدی برای کتابش انتخاب کرده کافیس‌ت نامخاطب یاد جزیره قشم در استان هرم‌گان بیفتد و خودرا در آنجا حس کند. قلعه پرتغالی‌ها در جزیره قشم خود یاد آور گوشه‌ای از تاریخ استان هرم‌گان است که داستان‌های زیادی تا به حال از آن شنیده ایم. نویسنده کتاب به جز مجموعه داستان قلعه پرتغالی کتاب‌های دیگری هم دارد که مثل همین کتاب بستر داستان‌های او را اقلیم جنوب ایران تشکیل می‌دهد و شاید زندگی طولانی اودر جنوب ودر مجاورت دریا باعث شده که سبک و سیاق خاص خود در نوشتن را دنبال کند، از آنجا که عبدی خود متولد ۱۳۳۱آبادان بود و سال‌های زیادی در جزیره قشم هرم‌گان زندگی کرده بود و از همه مهم‌تر بازنشسته شرکت شیلات هرم‌گان بود، حال و هسوی بندر و زندگی در جنوب را با پوست و استخوان احساس کرده و تسلط چشمگیری در بیان اتفاقات و توصیف اتمسفر داستان‌ها دارد. این کتاب با ۱۳۰ صفحه توسط انتشارات چشمه منتشرشده ودر اختیارعلاقه‌مندان قراردارد. ماجرای داستان‌های این کتاب از زبان اول شخص راوی از زبان مرد میانسالی روایت می‌شود که سال‌هاست در یکی ازشرکت‌های تجاری واقع در جزیره قشم به کار مشغول است ودر واقع زندگی‌اش را از کودکی تا میانسالی با ماجراهای مختلف اجتماعی در داستان‌های این کتاب جستجو و مرور می‌کند. در بعضی از قسمت‌ها وقتی داستان را دنبال می‌کنیم نوع بیان روایت‌کننده داستان‌ها که رنگ و بویی اقلیمی دارند شکل خاطره به خود می‌گیرد اما نویسنده با سابعه‌ای که در نوشتن دارد با زیرکی نمی‌گذارد که داستانش به خاطره تبدیل شود چون او خوب می‌داند که در ادبیات بین خاطره و داستان تفاوت‌های زیادی هست و هرکدام از آنها ابزار و تعاریف خودشان را برای نوشتن دارند. عشق، نوستالژی، گذشته‌های کودکی، جنوب، رفاقت، مقوله‌هایی هستند که درداستان‌های عبدی حضورپررنگی دارند و اکثر داستان‌های او از این عناصری که گفته شد سرچشمه می‌گیرند. درپایان این یادداشت پاسخ نویسنده فقید این کتاب را در مصاحبه با یکی از نشریات کشورکه از او پرسیده بودن چرا اینقدر اذدربا وجنوب می‌نویسی، یادداشتم رابه پایان می‌رسانم: «عشق... همین چند سال پیش بود که به لحاظ کاری در اسکله‌ای خلوت و خالی مستقر بودم و اقامت تماماً همان جابود، کانکسی که حکم دفتر و اتاق خوابم را هم داشت. کانکس روی چند بلوک سیمانی و درست لب آب قرار داشت. گاهی که دریا مد کامل می‌شد آب تا زیر کانکس می‌آمد. گاهی شب‌ها (معمولاً روی تخت، خوابم نمی‌برد) از حس شناور ماندن روی آب بیدار می‌شدم. لباس می‌کندم و پا در آب می‌گذاشتم. دریاتر می‌رفتم. آن قدر که پام از زمین کنده می‌شد. خواب از سرم می‌پرید. دوساعتی شنا می‌کردم. دور می‌شدم و همچنان روی آب شناور می‌ماندم. وقتی بر می‌گشتم بطری آب شیرین روی سر و بدنم می‌ریختم و خیس و خسته سرچایم دراز می‌کشیدم. چه‌طور می‌توانستم یا می‌توانم چنین موقعیتی را با جای دیگر یا چیز دیگری در دنیا عوض کنم؟ چه‌طور می‌توانم آدمی را بدون دریا و آب و شناوری، شبانه تصور کنم؟ شما می‌توانید؟ گمان نکنم....

سند گروه زیست دریایی -امید اسماعیلی –
بیش از یک دهه است که دولت ژاپن و دولت‌های مختلف در جمهوری اسلامی ایران، در حوزه‌های مختلف محیط‌زیست و به‌ویژه در زمینه حفظ تالاب‌ها، همکاری‌های مشترکی دارند. این برنامه‌ها در قالب همکاری مشترک سازمان حفاظت محیط‌زیست و برنامه توسعه ملل متحد، برنامه‌های متعددی برای حفاظت و احیای تالاب‌های ایران و پیاده‌سازی رویکردهای نوین در این حوزه در حال اجراست. این طرح‌ها در فازهای مختلف و با مشارکت اهداکنندگان بین‌المللی متفاوت پیگیری شده‌اند. وی افزود: حدود ۱۰سال است که همکاری مشخصی با دولت ژاپن در حوزه کشاورزی پایدار و توسعه معیشت‌های سازگار با کم‌آبی در حال انجام است. این اقدامات با هدف تنوع‌بخشی به منابع معیشتی خانوارهای روستایی و کاهش فشار بر منابع آبی، در حال اجرا هستند.

«اثنی عشری» در بخش دیگری از صحبت‌های خود گفت: پس از یک‌دهه همکاری موفق، از ابتدای سال ۲۰۲۵ میلادی، فاز جدید این همکاری با دولت ژاپن آغاز خواهد شد. این مرحله در قالب یک سند همکاری چهارساله پیگیری می‌شود و مبلغی معادل ۶۹۰میلیون ژاپن در اختیار سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فانو) قرار گرفته است. از این مبلغ، حدود ۳۰۲میلیون دلار برای اجرای پروژه‌های مشترک در ایران به سازمان حفاظت محیط‌زیست اختصاص داده شده است. وی تشریح کرد: این پروژه‌ها در تالاب‌های شاگردان (استان خوزستان)، پریشان (استان فارس)، انزلی (استان گیلان) و دریاچه ارومیه اجرا خواهند شد. منابع مالی پروژه شامل اعتبارات بین‌المللی، اعتبارات دولتی و نیز سهم محدودی از بودجه داخلی ایران خواهد بود که برای اجرای فعالیت‌های متنوع در این تالاب‌ها هزینه می‌شود.

باین‌حال، بررسی‌ها نشان می‌دهد که این نخستین‌بار نیست که دولت ژاپن برای حفظ و احیای تالاب‌ها و دریاچه ارومیه با ایران همراه شده است. سال ۱۳۹۳ نقطه شروع این کمک‌ها بود؛ ژاپنی‌ها خود را یکی از شرکای کلیدی ایران و برنامه توسعه سازمان ملل متحد در حمایت از مدیریت پایدار منابع طبیعی در حوضه آبریز تالاب‌ها و تنوع‌بخشی به معیشت جوامع وابسته به تالاب‌های ایران معرفی کرده‌اند. مسئولان ژاپنی نیز پیش از این گفته بودند که در طول ۱۰سال گذشته، دولت ژاپن از طریق بازوی توسعه‌ای خود، جایکا، از حفاظت از تالاب‌ها و دریاچه ارومیه حمایت کرده و در این راستا با برنامه توسعه ملل متحد و سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد همکاری داشته است

مدیر ملی طرح بین‌المللی حفاظت از تالاب‌ها تأکید کرد: تمرکز اصلی برنامه‌ها و فعالیت‌های پروژه، ترویج تکنیک‌های کشاورزی پایدار است؛ چراکه بخش کشاورزی، بیشترین مصرف آب را در حوزه‌های آبی کشور دارد. همچنین ارتقای معیشت‌های سازگار با کم‌آبی، از اولویت‌های اصلی پروژه به‌شمار می‌رود. هدف ما کاهش فشار بر منابع آبی در کنار توجه به ابعاد اقتصادی و اجتماعی مرتبط با حفاظت از تالاب‌هاست. «اثنی عشری» افزود: در این پروژه، ما به‌طور جدی تمرین می‌کنیم که موضوعات اقتصادی و اجتماعی جامعه، از جمله جامعه‌شناسی را در کنار مسائل محیط‌زیستی مورد توجه قرار دهیم. این نگاه جامع و چندبعدی، پایه اصلی رویکرد جدید ما در مدیریت منابع طبیعی است. وی ادامه داد: همکاری ما در بخش کشاورزی، به‌صورت

فاز جدید همکاری ژاپنی‌ها برای حفظ تالاب‌ها

روز گذشته مهری اثنی عشری، مدیر ملی طرح بین‌المللی

«روزنامه سرآمد» گزارش می‌دهد؛

امید ژاپن به حفظ تالاب‌های ایران

سند همکاری ژاپن برای حفاظت

از تالاب‌های ایران امضا می‌شود

تعاملات بین‌المللی عنوان کرد: ایران به‌عنوان یکی از کشورهای پایه‌گذار کنوانسیون رامسر، همواره نقش فعالی در سطح جهانی داشته است. سال گذشته چند شهر مهم کشور را به‌عنوان شهرهای تالابی در فهرست جهانی ثبت کردیم که این امر جایگاه ما را در حفاظت از تالاب‌ها تقویت کرده است. امسال نیز یازدهمین اجلاس جهانی کنوانسیون رامسر در مردامه‌ا در کشور برگزار خواهد شد و ما امیدواریم با همکاری همه دستگاه‌ها و جامعه مدنی، دستاوردهای ارزشمندی داشته باشیم.

رویکرد زیست‌بومی در حفظ تالاب‌ها چیست؟

رویکرد زیست‌بومی یک استراتژی برای مدیریت یکپارچه منابع زمین، آب و معیشت است که حفاظت و استفاده چارچوب اولیه برای اقدام تحت کنوانسیون تنوع‌زیستی و دارای ۱۲ اصل و پنج گام عملیاتی است. به‌منظور یافتن بهترین شیوه برای اجرایی کردن رویکرد زیست‌بومی و طقه‌بندی اصول براساس اهمیت یا موضوع تلاش‌های زیست‌بومی در این زمینه انجام شده است. اگرچه این تلاش‌ها از نظر مفهومی قابل توجه است، ولی آنچه تاکنون با کمبودهای مواجه بوده، مساعدت‌های عملی برای به کارگیری رویکرد زیست‌بومی در عرصه است.

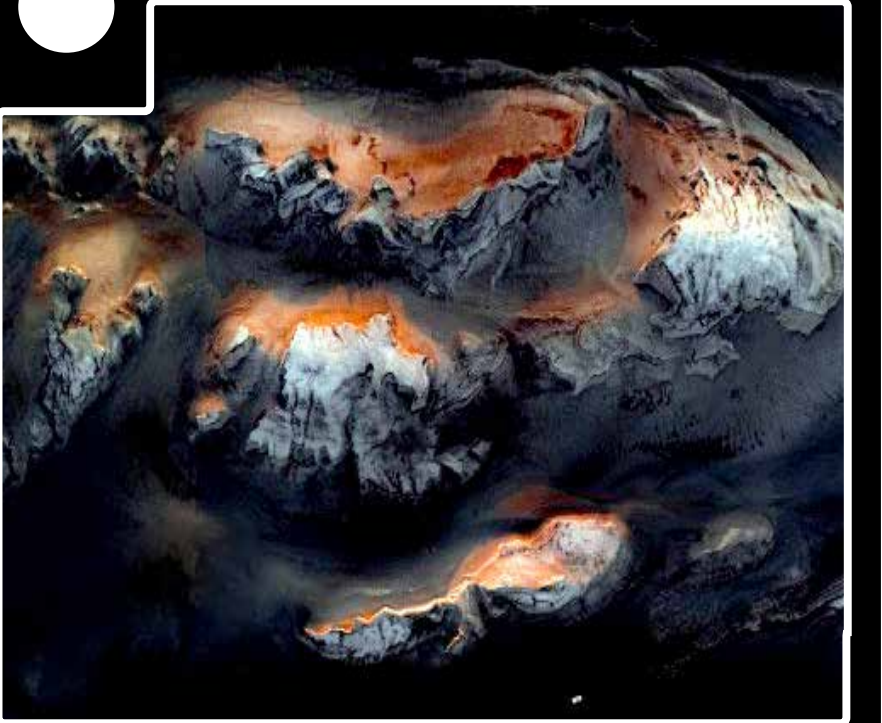
رویکرد زیست‌بومی دارای ۱۲ اصل است که شامل انتخاب اجتماعی، تمرکززدایی از مدیریت تاسطوح پایین، شناسایی اثر اقدامات بر سایر زیست‌بوم‌ها، مدیریت بر پایه ارزش اقتصادی زیست‌بوم، حفاظت از ساختار و کارکردهای زیست‌بوم، مدیریت در محدوده کارکردهای زیست‌بوم، به کارگیری مقیاس زمانی و مکانی مناسب، تدوین اهداف به‌صورت بلندمدت، مدیریت تطبیقی و مشارکتی زیست‌بومی، تلفیق و تعادل بین حفاظت و بهره‌برداری خردمندان، استفاده از رویکردهای دانش‌محور در مدیریت زیست‌بوم، مشارکت و همکاری تمامی ذی‌نفعان در مدیریت زیست‌بوم می‌شود.

مراحل عملیاتی کردن رویکرد زیست‌بومی نیز انتخاب اجتماعی، تحلیل دست‌اندرکاران و اجرای اقدامات ظرفیت‌سازی و آگاهی‌رسانی، تدوین برنامه مدیریت جامع تالاب در یک فرایند مشارکتی از طریق برگزاری سلسله نشست‌های فنی و مشاورتی با دست‌اندرکاران، تصویب برنامه مدیریت جامع در بالاترین سطوح مدیریتی استان و کشور و امضای تفاهمنامه میان دست‌اندرکاران، استقرار ساختارهای بین‌بخشی به‌منظور اجرای برنامه‌های مدیریت تالاب، شروع فرایند اجرای برنامه مدیریت با تشکیل جلسات ساختار بین‌بخشی است.

به‌منظور تحقق این اهداف برنامه مدیریت جامع تالاب‌ها در دستور کار قرار گرفت. این برنامه بر مبنای مشخصات و ارزش‌های کلیدی تالاب و برای حفاظت و پایدارسازی کارکردهای آن تدوین شده است. در واقع برنامه مدیریت جامع تالاب عالی‌ترین سندی است که اهداف مدیریتی را برای گذار از شرایط کنونی و دستیابی به شرایط مطلوب در آینده به‌صورت شفاف تعریف می‌کند. برنامه مدیریت جامع اقداماتی که باید به اجرا گذاشته شوند را بیان کرده و عوامل اجرایی آن را معرفی می‌کند. این سند همچنین الزامات، تعهدات و مسئولیت‌های نهادهای ذی‌ربط را در جهت دستیابی به اهداف مورد توافق مشخص می‌کند و در موارد ضروری برای رفع ابهام با حل اختلاف مبنای تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد. انعطاف‌پذیری و انطباق‌پذیری یکی از ویژگی‌های برنامه مدیریت است و باید به‌گونه‌ای تنظیم و تدوین شود که بتواند برای رویدادهای پیش‌بینی‌نشده نیز چاره‌اندیشی کند.

بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی